

GUOGGOMASRÁVSSÁ LIIGEDOAIBMAN NAPPO HYPERTYREOSA



Kilpirauhasliitto

Teaksta:

MMM Mirja Hellstedt (beaividuvvon veršuvdna jagis 2020
almmustuvvan Kilpirauhasen liikatoiminta -gihpažis)

Áššesisdoalu dárkkisteapmi: LT, endokrinologia ja sisdávddaid
spesiáladoavttir Vesa Ilvesmäki

Almmustahttinjahki 2024

Gáldut

Ilvesmäki, Vesa. Kilpirauhanen ja nuori aikuinen. Kilpi 2/2024
Ilvesmäki, Vesa. Kilpirauhasen liikatoiminta eli tyreotoksikoosi:
yleiskatsaus. Videoluento 2024.
Metso, Saara & Jaatinen Pia. Kilpirauhasen liikatoiminta.
Suomen Endokrinologiyhdistys ry. 1.10.2021
Mustajoki, Pertti. Lääkärikirja Duodecim. 2021

Eallimii vealtameahttun guoggomasráksá

Guoggomasráksá lea čeahis guoggomasa vuolábealde. Uhca, sullii 20 grámmasá obbaráksá ráhkada, vurke ja luoitá varrajohtui guoggomasráksáhormonaid, main dehálamosat leat tyroksiidna (T4) ja trijodetyroniida (T3). Dearvas guoggomasráksá buvttadan hormonain sullii 80 proseantta lea T4-hormonat ja sullii 20 proseantta T3-hormonat.

T4-hormona muhttašuvvá mánggain godđosiin, nugo vuoivasis, manimuččain ja vuoigŋašiin, ieš váikkuheaddji T3-hormonan. T3-hormona váikkuha masá buot goruda seallaid doaimmaide go stivre seallaid ávnnasmolsašuvvama ja goruda iešguđetlágan doaimmaid. Guoggomasráksáhormonaid buvttadeami mudde hormona tyreotropiida (TSH), man vuoigŋašháji buvttada.

Guoggomasrávssá liigedoaimman

Guoggomasrávssá liigedoaimmanis nappo hypertyreosas guoggomasráksá buvttada guoggomasráksáhormonaid eanet go dábálaččat, man geažil guoggomasráksáhormonaid mearri lassána varas ja godđosiin. Liigedoaimmama buohcá sullii 1 % álbmogis. Buohccát sáhtta man beare agis,

muhto stuorámus oassi buohccá 30-40 jahkásažžan. Buozalmas lea dábalut nissonolbmui go almmáiolbmui. Guoggomasrávssá liigedoaimmanii buohccáma ii sáhte eastadit eallindábiiguin dahje eará doaimmaiguin.

Liigedoaimmama sivat

Basedow (Graves) dávda lea guoggomasrávssá liigedoaimmama dábálamos sivva (s. 70–0 %:s buohccán olbmui). Dábálamos buohccánahki lea 30–40 jagi. Nissonolbmot buohccájit measta 10 geardde dávjjibut jo almmáiolbmot. Basedow-dávda lea autoimmunabuožalmas, mas gorut buvttada guoggomasrákságodđosa vuostá vuosteávdnasiid, mat beavttálmahttet guoggomasrávssá doaimmama. Dan geažil guoggomasráksá buvttada menddo olu T4- ja T3-hormonaid. Pasieanttain goalmmádasas lea maiddá čalbmesyndroma (gč.s.)

Nubbin dábálamos liigedoaimmama sivva lea liiggás doaimbi (toksihkalaš) mánggačuolmatstruma (su. monikyhmystruma), mas okta dahje mánga čuolmma buvtt-

dišgohtet menddo olu guoggomasráksáhormonaid. Dán geažil vuoigŋašháji heaita TSH buvttadeami. Stuorra struma sáhtta dagahit čeahis deattu dovddu, njiellan ja maiddá vuoigŋanválttisvuodaid. Struma ii dagat čalbmeválttuid. Liiggás doaimbi mánggačuolmatstruma lea dábálamos 50-60 jahkásaččain, muhto dat sáhtta muhtumin gávdnot maiddá nuorat olbmui.

5–7 %:s buohccán olbmui liigedoaimmama sivva lea liiggás doaimbi (toksihkalaš) adenoma nappo guoggomasrávssá ii-váralaš ráksášattalmas, mii buvttada liiggás guoggomasráksáhormonaid. Dán dihtii guoggomasrávssá eará oasit heitet doaimmanis.

Liigedoaimama eará, eanet hárvanaš sivat leat ovdamearkka dihtii

- tyroksiinna liiggás oažžun
- guoggomasrávssá vuolššit (guoggo masráksáhormonaid mearri varrajođus lassána)
- olmmoš oažžu liiggás jode (menddo olu jode sistisdollet ovdamearkan oassi mearrastaráin ja mearrastárrábuktagat, mat vuovdujvovjit biebmolassin)

• vuoigŋašhárrjivuolggalaš liigedoaimma (vuoigŋašhárrji ii-váralaš adenoma buvttada badjelmeare TSH-hormona ja beavttálmahttá guoggomasráksáhormonaid buvttadeami)

- dálkasat, main lea jode (dehálamos ritmaváddodálkkas, mas lea olu jode lea amiodaroni
- röntgensuoivvaávdnasat.

Liigedoaimmama dávdamearkkat

Guoggomasrávssá liigedoaimmama dávdamearkkat ihtet vehážiid mielde vahkuid ja mánotbajiid áigge. Liigedoaimmama dávdamearkkat dihttojit dábálaččat miehtá oppa goruda. Dávdamearkaollisvuohta lea juohkehaččas sierralágan. Dávdamearkkaid girjáivuohta ja dat, man garrá dávdamearkkat leat, sáhttet molsašuddat áiggi miel. Badjel 60-jahkásaččain dihtto dávjá dušše muhtin ovttaskas dávdamearka nugo ovdamearkka dihtii váibmolibardeapmi (su. eteivärinä), ratti čárvun dahje váibmogeahnohuvvan (su. sydämen vajaatoiminta). Betabisseheaddjit váidudit dahje čihket muhtin dávdamearkkaid.

”Čuččodan barggus ja vuot lea heittot dilli: ratti čárvu, vuoigŋan lea lossat, orru dego juolggit eai šat suvde. Vilppastan iežan Applewatch giehtadiimmu ja váibmoravkkas čájeha 120/min. Dán ovdal lean juo mánggaid jagiid leamašan vehá váiban, deahkit leamašan vuoimmeheamit, maiddái muitu lea mealgat futnon, man fuomáša eandalit studeredettiin. Oahput eai ovdán, vuoikko mo vuojun ja logan. Gorudis lea leabuhis dovdu.”-Katja

Dábálamos dávdamearkkat leat:

- bivastuvvan
- doarggistepmi
- váibasat ja vuoimmehisvuohta dehkiin
- váibmogirddáhat ja jeavddahis váibmoravkin, eandalit váibmolibardeapmi (su. sydämen tykytys ja rytmihäiriöt, etenkin eteivärinä)
- jođálmuvvan čoali doaimman, luhčadávda ja ruoidnan buori borranlusttas fuolakeahtta
- hedjonan rásehusa gierdan (lahpastuvvan)
- miellamolsašuddan, šlundun, moaráskeapmi, eardun
- váttisvuođat vuodjut áššiide
- goiku
- valjis gužža
- oadehisvuohta
- mánnodávdagierddu váttut
- rašes vuovttat mat navválit
- liegga, njuoska ja dávjá ruvssodan liiki
- čálbmeváttut, nugo bohtaneapmi, čuovgahearkivuota, hilašteapmi, čáhccun (dušše Basedow dávdas).
- heittot lieggasa gierdan (sávdni)

Liigedoaimama dutkan ja buozalmasa diagnoseren

Guoggomasrávssá liigedoaimama diagnosa vuodđuduvvá buozalmasa dábálaš dávdamearkaide ja doaktára dahkan dutkamuššii ja laboratoriaiskosiidda. Hypertyreosapasieanta sáddejuvvo álo vuodđodearvasvuodáfuolahusas sisdáv-dadoaktára dahje endokrinologa árvvoštallamii. Áhpehisvuodaáigge hypertyreosa buohcci sáddejuvvo hohpolaččat endokrinologa lusa.

Diagnosa vuodđuduvvá varraiskosiidda. Guoggomasrávssá liigedoaimamis guoggomasráksáhormonaid (T4-V ja/dahje T3-V) mearit leat badjánan ja TSH-hormona, maid vuoiŋŋašhárgi buvttada ja mii mudde guoggomasrávssá, dássi lea njiedjan vuollelii veardádallanárvvuid. Subkli-nihkalaš hypertyreosas TSH lea vuollel

veardádallanárvvuid, muhto T4-V ja T3-V leat veardádallanárvvuid siskkobealde.

Olbmui, geat buhcet Basedow dávdada, gávnnaht dábálaččat lassánan TSH-reseptorvuosteávdnasiid (TSHRAb dahje TSAAb), man dihti dat čuvvojuvvojit háreve divššu áigge ieš guoggomasráksáárvvuid lassin.

Guoggomasráksápasieantta dutkamuššii, man doavttir dahká, gullet dábálaččat maiddá váibmoravkasa mihtideapmi, guoggomasrávssá iskkadeapmi giedaiguin, varradeattu mihtideapmi ja deattu čuovvun.

Jus pasieanttas leat čalbmeváttut, dutkamušain árvvoštallo, leago dávda aktiivvalaš vuolšši muttus vai kronalaš muttus. Dan lassin árvvoštallo dávdada váigadisvuoda dássi.



Liigedoaimama dikšun

Guoggomasrávssá liigedoaimman dikšojuvvo álo. Dikšu álggahuvvo vuodđodearvasvuodas tyreostáhtain ja dávjá maiddá betabisseheaddjiin, mii váiduda váibmogirdáhaga, doarggisteami ja miellaráfehisvuoda.

Diagnosa dahkan doavttir sádde pasieantta spesiálabuohccedikšui, gos mearriduvvo aitosáš divššu linnjemis, mii sáhtta leat guhkes eastadandikšu (1–1,5 jagi), rádiojodedikšu dahje guoggomasráksáčuohpahus.

Divššu válljemii váikkuhit guoggomasrávssá sturrodas ja vejolaš árat čuohpahus, ráhkadus, vejolaš čalbmeváttut, pasieantta ahki, eará buozalmasat ja áhpehisvuotta ja njamaheapmi. Dikšu plánejuvvo sierra juohke pasientii, muhto dábálaččat dikšu álggahuvvo dálkkasdivššuin. Guhkes eastadandikšu ja rádiojodedikšu leat buorit molssaevttut, go guoggomasráksá lea uhci ja sivvan lea Basedow dávda. Hui stuorra guoggomasráksá dábálaččat čuhpojuvvo.

Ávžžuhuvvo, ahte divššu pláne guoggomasrávssá liigedoaimmama dikšui vudjon sisdávdaoavttir dahje endokrinologa.

Dálkkasdikšu

Guoggomasráksáhormonaid buvttadeami sáhtta eastit dálkasiiguin, tyreostáhtain, mat eastadit guoggomasráksáhormonaid buvttadeami. Tyreostáhtat sáhttet geavahuvvot dálkkasdikšun maiddá ovdal guoggomasráksáčuohpahusa ja ovdal ja maŋŋá rádiojodedivššu.

Suomas vuosttassajis geavahuvvon tyreostáhta lea karbimatsol (Tyrazol®), man attusmeari meroštallá divššus vástideaddji doavttir hormonamihtidemiid ja dávdamearkkaid vuodul. Dálkasa váikkuhus álgá

juo moatte beaivvi divššu maŋŋá. Guoggomasráksáhormona normáladássii olahuvvo dábálaččat 1-3 mánotbajis, man maŋŋá dálkasa álggahanattusmearri unniduvvo persovnnalaš bajásdoallanaddosii. Divššu álgomuttus hormonadásiit čuvvojuvvojit dávjjibut, man maŋŋá čuovvun geahpeduvvo ovdamearkan 2-3 mánotbadjái.

Karbimatsol-dikšu lea dábálaččat bures girdojuvvon ja unohisváikkuhusat ihtet hárve. Dábálamos unohisváikkuhusat leat sakŋideapmi ja ihtalanvihki. Vuoivasárvvuid badjáneapmi lea hárvenabbo ja nuppe dáfus dakkár vuoivasárvvuid badjáneapmi, mii manná meattá, gávdno maiddá divššokeahtes liigedoaimmas. Hárvenaš muhto duođalaš unohisváikkuhus lea vara vilgesseallaid geahppáneapmi nappo leukopelia dahje agranulosytosa. Doaktárii galgá váldit dalán oktavuoda, jus divššu áigge ihtá čottabávččas dahje feber (badjel 38 gráda). Divššu bearráigeahčus dutkojuvvojit guoggomasráksáhormonaid lassin álo maiddá vilgesseallaid mearri ja vuoivvasiskkus.

Basedow dávda guhkes eastadan-divššu maŋŋá sullii bealis buohccán olbmui autoimmunavuolši ráfáiduvvá ja buozalmas bissu eret ollásit. Jus guoggomasrávssá liigedoaimma beavttálmuvvá ođđasit dahje joatkašuvvá aktiivvalažžan dálkkasdivššus fuolakeahtta, de dikšun válllejuvvo rádiojodedikšu dahje guoggomasrávssá eretčuohppan. Toksihkalaš máŋggačuolmmastrumas (su. toksinen monikyhmysturma) ja toksihkalaš adenomas ii goassige addo guhkes eastadandikšu. Dat dikšojuvvojit rádiojodedivššuin dahje čuohpahusain.

Rádíojodedikšu

Rádíojoden sáhtttá dikšut buot hypertyro-sa hámiid. Dikšu lea álki ja das pasieanta oažžu dušše ovttá dálkkasaddosa. Basedow dávdas rádíojodedikšu ávžžuhuvvo dávjá, jus guoggomasráksá lea uhci iige pasieanttas leat čalbmesyndroma, go rádíojodedikšu sáhtttá vearránahttit čalbme-dávdamearkkaid eandalit daid pasieanttaid buohta, geat borgguhit. Rádíojodedikšu lea dávjá maiddái buorre molssaeaktu vehá vuorrasut olbmuide. Dat lea maiddái jođánit dikšomolssaeaktu go guhkes easta-dandikšu tyreostáhtaiguin. Rádíojodedikšu ii addojuvvo áhpehisvuodá dahje njama-heami áigge iige mánáide, geat vel sturrot.

Njálmmi bokte váldojuvvi rádíojode háválisattuskapsel čoggo guoggomas-ráksái ja bilida dan seallaid, man boadusin liigedoaimma nohká. Jus attus ii leat reahkkán divvut liigedoaimma, álggahuvvo tyreostáhtta ja dárbbu mielde addojuvvo odđá rádíojodedikšu 4-6 mb geažes dahje guoggomasráksá čuohpahuvo eret.

Rádíojodedivššus goruda suonjardanrá-sehus lea hui uhci eaige das leat mearkašahhti unohisváikkuhusat. Guhkesáigge bearráigeahčus muhtin borasdávddaid (čoavjji, manimuččaid, čizžerávssá) gávdnon lea oasis dutkamušain vehá lassánan, muhto oppalaččat vejolaš borasdávdariska dollojuvvo hui uhccin. Rádíojodedivššu ožžon olmmoš galgá čuovvut suonjardan-suodjerávva, amaset eará olbmot oažžut dárbbášmeahttun suonjardeami. Badjel diimmu guhkkosaš orruma eará olbmuid lahka galgá garvit sullii vahku. Mánáoažžu-ma galggašii smiehttat áramusat njeallje mánotbaji rádíojodedivššu manjá. Pasieanta oažžu dáid rávvagiid čálalaš hámis dikšobáikkis.

Go liigedoaimman divššu vehkiin nohká, lea jáhkehahtti, ahte čuovvovaš mánotbajiid dahje jagiid áigge šaddá guoggomasrávssá geahnohuvvan (80 %:ii pasieanttain), mii dikšojuvvo tyroksiinnain. Geahnohuvvan lea dávjá maiddái rádíojodedivššu ulbmil.

Guoggomasrávssá eretčuohppan

Jus guoggomasráksá lea stuoris ja deaddá čeabeha, dagaha vuoignan- ja njiellanválttisvuodaid, de dikšun vällje-juvvo dábálaččat čuohpahus. Basedow syndromas čuohpahus dahkko muhtumin, vuoikko guoggomasráksá livččiige dábálaš sturrosaš. Ovdal čuohpahusa galgá olahit normála guoggomasráksáhormonadási tyreostáhtadálkasiid vehkiin.

Guoggomasrávssá eretčuohppamis sáhtttá boahit komplikašuvdnan lasseguoggomas-rávssá geahnohuvvan dahje jietnabavssanearvaid vaháguvvan. Guktuid riska lea sullii 5 %. Lasseguoggomasrávssá geahnohuvvan dikšojuvvo kalsium- ja D-vitamiid-nalasiin, ja dat manná dábálaččat meattá. Jietnabavssanearvaid (nervus recurrens) vaháguvvan sáhtttá oažžut áigái jiena skártuma ja maiddái jiena massima. Sihkkarastindoaibman juohke guoggomasráksáčuohpahussii manni pasieantta jietnabaksamat dárkkistuvvojit ovdal čuohpahusa. Nuppás-tusat jienasge mannet dábálaččat meattá, ja dat dikšojuvvojit beallje-, njunne- ja čottadávddaid klinihkain.

Dábálaččat čuohpahusas guoggomas-ráksá čuhppojuvvo ollásit eret. Čuovvovaš beaivve čuohpahusas álggahuvvo guoggomasráksáhormona buhtendikšu (tyroksiid-na), mii joatkašuvvá čađa eallima.

Dikšodássedeattu joksán sáhtttá váldit áiggi

Guoggomasrávssá liigedoaimma ii sáhte buoridit eallindábiiguin dahje iešdikšumiin. Doarvái vuoiŋgasteapmi, mánggabealat biebmu ja streassa garvin goittotge dorjot buresveadjima. Vitamiinnaid, minerálaidda dahje sierrabiepmuid váikkuhusain guoggomasrávssá liigedoaimmas ii gávndu luotehahtti dutkojuvvon diehtu.

Jeavddalaš lihadeapmi doarju buorraneami ja buorida nahkáriid. Jus hypertyreosai laktása jeavddahis váibmoravkin (rytmihäiriö) dahje váibmu álgá álkket ravkit johtilit, berre leat várrugas dakkár valástallamiin, mii lokte váibmoravkasa. Vejolaš borgguheami galggašii álo heaitit. Valjis alkohola geavaheapmi sáhtttá bajidit jeavddahis váibmoravkima riskka ja vuoivvasvahiid riskka.

Basedow dávdas liigedoaimbama dagahan autoimmunavuolši sáhtttá ráfot ja jáddat sullii 1–1,5 jagi tyreostáhttheadivššu geažil. Sullii 50 %:s liigedoaimba goittotge álgá ođđasit, ja dalle dan galggašii dikšut rádiójoden dahje čuohpahusain.

Buori dikšodássedeattu joksán gáibida dávjá gierdevašvuoda ja buori ovttasbarggu pasieantta, divššus vástideaddji doaktára ja divššus spesiálabuohccedivššus vástideaddji ovttaga/spesiáladoaktára gaskka.

Muhtumin buozalmas váikkuha viidát doaimbávvcaide ja sáhtttá gaskabodosaččat heajudit maiddá bargonávccaid. Basedow dávdas čalbmesyndroma sáhtttá maiddá váikkuhit oidnu ja buohccán olbmo olgguldas hápmái ja dan bokte dasa, mo olmmoš ipmirda oppalohkái iežas goruda.

Mánggalágan nuppastusat gorudis ja áigi, mii dikšodássedeattu gávndamii gollá, váttasmahttet buozalmassii vuogáiduvvama. Vuoikko guoggomasrávssá liigedoaimma dávdamearkkaid oážžu ortnegii, dan dikšu sáhtttá bistit mánggaid jagiid. Áššáigulleaš dikšu ja veardásašdoarjja soitet doarjut vuogáiduvvama.

**” Dál lean geahppasut mielain
ja miiba buoret, mus lea veardásašdoarjja
miehtá Suoma. Mii doarjut nuppi nuppi.”**

Basedow čalbmesyndroma

Basedow čalbmesyndroma lea čalbmegobi autoimmunavuolši, man boadusin čalmmi olggožis, čalbmeluomain, čalmmi lihkanadehkiin ja čalmmi duohken buoidegodđosis sáhttet leat nuppastusat. Syndroma siivvan lea badjánan TSHRab-dássi, daningo čalmmi duohkeosiin ja čalbmedehkiin leat TSH-reseptorat.

Čalbmedávdamearkkat leat earret eará dovdu, dego čalmmiin livčče sáddot, ruvsodeapmi, čáhcun ja čuovgahearkivuotta. Maiddá čalbmeluomaid bohtaneapmi, duppalgovat, lihkananbákčasat ja vearkun

čalmmiid duohken sáhttet ihtit. Čalbmedehkiid bohtaneapmi ja čalbmegobi buoidi ja čatnangođđosa stuorrun gáržžida čalbmegobi ja hoigá čalmmi olggosguvlui (eksoftalmus). Oaidnonearva sáhtttá čárvašuvvat ja aidnu fuotnut.

Čalmmiid dávdamearkkat sáhttet ihtit seamma áigge guoggomasrávssá liigedoaimmain, dan ovdal dahje dan maŋŋa ja muhtumin hárve maiddá guoggomasrávssá liigedoaimbama dávdamearkkaid haga. TSHRab-dássi lea álo badjánan. Čalbmesyndroma gávnnavuvvo sullii 40 %:s



Basedowa čalbmedávdamearkasindroma dábálamos dávdamearkan leat ee. bulljáeaddji čalmmit.

sis, guhte buhcet Basedow dávdá, muhto dábálaččat dat lea láivves. Gaskadási váigadis čalbmesindroma lea 6 %:s ja dakkár, mii áitá oainnu fas 0,5 %:s pasieanttain.

Borgguheapmi lea mearkkašahtti áitta čalbmesindromai, ja stuorra oassi pasieanttain leatge borgguheaddjit. Borgguheami heaitin lea divššu dehálaš oassi.

Čalbmedávdamearkaid dikšun

Čalbmesindroma dikšun dáhpuhuvvá dábálaččat endokrinologia poliklinihkain muhto maiddá čalbmedoavttir searvá dikšui. Divššu válljemii váikkuha mearkkašahtti láhkai dat, man váigadis buozalmas lea. Guoggomasrávssá doaibmama geahččalit doallat veardádallanárvvuid siskkobealde, go liigedoaimma ja geahnohuvvan guktot vearránahttet dávdamearkaid. Borgguheami galgá oalát heaitit.

Čalmmiid báikkálašdivššuin suddjejuvvo čalmmi olgoš ja dustejuvvo čoarvecuocca vaháguvvan láktadangoaikkanasaguin ja vuodasiin. Čalmmit suddjejuvvojit biekkas ja beaivvážis suodje- ja beaivvášlásaiguin. Báikkálašdivššu gánneha álo álggahit juo vuodđodearvasvuodafuolahusas. Searjageaži bajideapmi idjii sáhtta geahpedit

bohtaneami ija áigge. Láivves čalbmesindromas sáhtta smiehttat maiddá 6 mánotbaji selenadivššu.

Gaskadási váigadis čalbmesindroma dikšui geavahuvvo dábálaččat kortikosteroidapulsadikšu, mii addo njuolga morčesutnii, ja man ulbmilin lea ráfáiduhittit čalmmeduoge gođđosiid vuolšereakšuvna. Dikšu bistá dábálaččat 12 vahku. Jus pasieanta vel pulsadivššuid manŋáge gillá duppalgovain, bákčasis go lihkahadda čalmmiid ja lihkahaddan váttisvuodain, čalmmeduoge gođđosiidda addon suonjardandikšu soaita veahkehit. Pasientii sáhtta addit maiddá muhtin biologalaš dálkkasdivššu nugo rituksimabi dahje mykofenoláhta. Maiddá eará biologalaš dálkkasdivššut leat geahččaluvvon, ja odđa divššutge leat ihtimin boahhtevas jagiin. Dan lassin sáhtta smiehttat maiddá guoggomasrávssá eretčuohppama, go dat mánggii váiduda čalbmesindroma.

Dekomprešuvdnačuohpahusa, mii geahpeda čalbmegobi deattu, sáhtta smiehttat dávdá kronalaš muttus, jus pasieanta dilli lea váttis čalmmiid garra olggosguvlui hoigašuvvama dihtii. Dekomprešuvdnačuohpahus dahkko hohpo-

lažžan, jus pasieantta oaidnu lea áitojuvvon oaidnonearvva čárvašuvvama dahje olg-gosguvlui hoigašuvvan čalmmiid ovdaosiid vuolšši dahje háviid dihtii.

Čalbmesyndroma dikšun gáibida gierdevašvuoda. Dávdda ovdáneapmi iešguđet muttuiguin sáhtta bistit jagiid. Go čalbmesyndroma lea olahan kronalaš muttu, dávdagovva ii dábálaččat šat váttásmuva. Meastá juohke pasieantta buohta olahit dábálaččat buori dahje duđahahtti doaim-malaš ja kosmehtalaš bohtosa. Go dávda ráfáiduvvá, muhtumin dárbbášuvvo čalb-meluoma- dahje skielgánčuohpahasat.

**” Basedow dávdii gulai mus
čalbmesyndroma. Dávdamearkan čalmmiid
ruvssodeapmi, dovdu, dego livčče sáddot
čalmmis, čalmmi čáhco ereláhkai ja čalbme-
luomat bohtanedje. Maŋgelis ihte duppalgovat
ja olgeš čalmmi skielgán. Čalmmiide doavttir
mearridii láktadangoaikkanasaid. -Tarja**

Searvva lahttun – fidnet mánggabealagit dieđu ja doarjaga Guoggomasráksálihtu bálvalusat

Guoggomasráksálihttu (Kilpirauhasliitto ry) lea riikkadási álbmotdearvasvuodá-, pasieanta- ja ovdduidgohccinsearvi, mii ovddida guoggomasráksá- ja lasseguoggomasráksá-buozalmasaid dovdama, divššu ja dutkamuša ja guoggo-masráksá- ja lasseguoggomasráksábuohcciid fysalaš, psyhkalaš ja sosiála buresveadjima.

Guoggomasráksálihtu lahttun (gč. maŋgesiiddu) oaččot Guoggomasráksálihtu ja dan ovttasbargoguimmiid lahttoovdduid, nugo Kilpi-bláđi. Lahttoovdduid gávnnat čjuhusas kilpirauhasliitto.fi/jasenyyys, gos sáhtát maiddá deavdit lahttoohcamuša.



*”Bláđi vehkiin lean ožžonhui
olu odđa dieđuid ja maiddá
nannehusa iežan jurdagiiddán
iežan buohcuvuoda birra.”*

*”Dárbblašlaš, buorre bláđdi.
Logan álggus gitta loahpa rádjai,
muhtumin mángii.”*

Buohccedivššár rávve maŋebárggaid ja gaskavahkuid dii 17–19 nummáris 044 788 8899. Sáhtát sáddet gažaldagaid maiddá šleadgapoastta bokte čjuhusii neuvonta@kilpirauhasliitto.fi.

Veardásašdoarjja telefona bokte gávdno árgaduorastagaid dii 18–21 nummáris 050 400 6800.

Voimavarakurssit leat veajuidahttinkurssat, maid lihttu ordne lagašperiodan ja rabas- ja gáidduskursan. Kurssat sisttisdoallet áššedovdiid logaldallamiid, veardásašdoarjaga ja virk-kosmuvvama.

Dorjojuvvon luomut fáilet virkkosmuvvama ja luomu árgabeaieallimis. Lassedieđut čjuhusas www.kilpirauhasliitto.fi/kurssit-ja-lomat

Lahttun attát mearkkašumi lihtu ovdduidgohcin- ja váikkuhanbargui. Mađi stuorát joavkku mii ovddastit, dađi buorebut mii bastit váikkuhit.

Galbbaráksásearvvit iešguđet guovllus Suomas

Go searvvat lagamuš guoggomasráksásearvvi lahttun, beasat mielde máŋggalágan doaimmaide. Suoma iešguđet guovlluid guoggomasráksásearvvit ordnejit earret eará doavtterlogaldallamiid, lahttoeahkediid, tuvrraid ja dáhpusaid ja maidái veardásašdoarjjajoavkkuid, main sáhtát juohkit iežat vásáhusaid earáiguin, oaččot dieđu, mii lea áiggi dásis ja beasat návddašit ovttas nuppiiguin.

Etelä-Karjalan Kilpi Ry

Etelä-Pohjanmaan Kilpirauhasyhdistys Ry

Keski-Suomen Kilpi Ry

Kymen Kilpi Ry

Lapin Kilpi Ry

Lounais-Suomen Kilpirauhasyhdistys Ry

Oulun Seudun KILPI ry

Pirkanmaan Kilpi Ry

Pohjois-Karjalan Kilpirauhasyhdistys Ry

Pohjois-Savon Kilpirauhasyhdistys Ry

Päijät Kilpi Ry

Satakunnan Kilpi Ry

Uudenmaan Kilpi Ry

Vaasan Seudun Kilpirauhasyhdistys ry –

Vasanejdens Sköldkörtelförening Rf



Kilpirauhasliitto

www.kilpirauhasliitto.fi